

багатоплідність у гніздах як з більшою більшістю кролів, так і з більшою кількістю кроличок був несуттєвим. Однак, кролиці невірвняних гнізд з рівним співвідношенням кролів і кроличок в гнізді були більш багатоплідними у порівнянні з вирівняними гніздами 9,4; 8,6 голови відповідно. За великоплідністю суттєвої різниці не встановлено. Найбільш молочними виявились кролиці з співвідношенням статі 50%♀ - 50%♂ та невірвняними гніздами – 6,0 кг (вірвняні поступалися на 0,7 кг).

На час відлучення у 2-місячному віці вищими показниками маси однієї голови та збереженості характеризувались кроленята, що вирощувалися в вирівняних та середніх гніздах. Оцінка репродуктивних якостей кролиць через індекси свідчить, що в вирівняних гніздах з статевим співвідношенням 50%♀-50%♂ цей показник найвищий – 76,56 бали, а в гніздах з більшою кількістю кроличок він нижчий на 6,23 бали і з більшою кількістю кролів – на 7,35 бали.

Висновки. Виходячи з проведених досліджень можна вважати, що індекс вирівняності гнізда і оціночний індекс репродуктивних якостей маток можуть використовуватись як нові селекційні ознаки для відбору перевіряємих кроличок у племінну групу. Відбір за цими показниками буде сприяти селекційному прогресу на підвищення багатоплідності, енергії росту кроленят, що має важливе господарське значення. Такий підхід може бути використаний як при чистопородному розведенні, так і при схрещуванні кролів.

УДК 636.7.082

Муляр Ю.О., аспірантка*

Луганський національний аграрний університет

ВІДТВОРНІ ЯКОСТІ СОБАК ПОРОДИ НІМЕЦЬКА ВІВЧАРКА

Викладено результати досліджень особливостей відтворних якостей собак породи німецька вівчарка. Встановлено, що за основними відтворними якостями перевагу мають суки лінії пса-плідника Корбі з Далевої Землі та Адамо ван Ноорт. Максимально відповідає вимогам стандарту отриманий ремонтний молодняк лінії Адамо ван Ноорт.

Ключові слова: *ценіння, багатоплідність, відтворні якості, збереженість, жива маса цуценяти, порода.*

Собаки породи німецька вівчарка користуються великою популярністю і належать до найпоширеніших порід, завдяки своєму характеру, шляхетності, міцності нервової системи, гостроті чуття і слуху, уважності та невідкупності.

Матеріалом для дослідження послужили дані племінного та зоотехнічного обліку з розведення собак породи німецька вівчарка (НВ) в Луганському обласному клубі службового собаківництва, одним з ключових моментів якого є збереження і закріплення при розведенні досить високих відтворних якостей сук.

---

* Науковий керівник-доктор с.-г. наук, професор Т.В. Підпала

Для проведення наукових досліджень було відібрано 5 груп собак породи німецька вівчарка, які належали до різних заводських ліній. Для характеристики відтворних якостей сук породи німецька вівчарка різних ліній враховували наступні показники: багатоплідність сук, збереженість цуценят, середня жива вага цуценят при відлученні у віці 45 днів і вибракування цуценят при актировці.

На підставі проведених досліджень було встановлено, що популяція собак породи німецька вівчарка, яка розводиться в умовах Луганської області, складається з п'яти основних заводських ліній: Адамо ван Ноорт, Казимира фон Хундевізе, Корбі з Далевой Землі, Вінера Хелен Хаус і Нортону Форстхаус. Результати досліджень показали, що собаки різних заводських ліній, які районуються в Луганській області, мають низку особливостей за відтворними якостями.

Встановлено, що в цілому відтворні якості сук породи німецька вівчарка представлених ліній відповідають стандарту. В результаті порівняльного аналізу доведено, що оптимальною багатоплідністю характеризуються суки ліній Адамо Ван Ноорт і Корбі з Далевой Землі (по 7 щенят за щеніння). Збільшення кількості цуценят у сук ліній Вінера Хелен Хаус (+2) і Нортону Форстхаус (+1,83) призвело до зменшення їхньої живої маси при відлученні на 0,15 і 0,07 кг відповідно. Суки лінії Корбі з Далевой Землі мають 100% збереженість вивідку, що свідчить про добрі материнські якості сук цієї лінії.

Основним завданням клубу собаківництва є одержання високоякісного, здорового й конкурентоздатного ремонтного молодняку. Оцінку екстер'єру отриманого молодняку і дорослого поголів'я собак проводили на виставках, які організовувалися клубами собаківництва не менш двох разів на рік. На них було здійснено контроль поголів'я експертами - кінологами, які відповідно до затвердженого стандарту присуджували собакам оцінки «велика перспектива», «перспектива», «без перспективи», «відмінно», «дуже добре», «добре», «задовільно» та «без оцінки».

Отриманий ремонтний молодняк усіх представлених заводських ліній породи німецька вівчарка характеризується достатнім рівнем якості екстер'єру. Однак, нащадки сук ліній Адамо Ван Ноорт і Казимира фон Хундевізе відрізняються найвищими показниками оцінки екстер'єру ($69,57 \pm 6,152$ і $63,57 \pm 10,560$ відповідно), що свідчить про їхню племінну перспективу. Нащадки сук Нортону Форстхаус мають мінімальні значення показника якості ($42,67\% \pm 5,526$), що ставить під сумнів проведення подальшої племінної роботи з ними.

Таким чином, серед досліджуваних груп собак породи німецька вівчарка кращими показниками відтворних якостей характеризуються суки ліній Корбі з Далевой Землі та Адамо ван Ноорт. За екстер'єрними ознаками найбільше відповідає вимогам стандарту породи ремонтний молодняк лінії Адамо Ван Ноорт.